

Ahh... Bellissima Padua...

Pravo putovanje s ciljem otkrivanja sastoji se, ne od traženja novih obzora, nego od stjecanja novih očiju.

M. Proust

Najteže je pisati iz srca. S druge strane, zar je zaista moguće ikako drukčije pisati, stvarati, onako iskreno i nepatvoreno? Kako iskazati neiskazivo? Kakva je to hrabrost, ostaviti neki dio sebe utamničena u samoći nedorečenosti? Ne znam odgovor na ta pitanja, ali znam da je potrebno pokušati, a time riskirati, dati riječima slobodu i, na koncu, pokoriti im se.

Sve je krenulo čuvenim Shakespeareovim citatom iz *Ukroćene goropadnice*: *Ah...Bellissima Padua // The greatest place in all of Italy*. Nikad nisam bio u Padovi, onoj pravoj, a sada nisam siguran da želim ići. Bojim se da bi to putovanje stvorilo neki pomak i iznevjerilo neki dojam, sugestivno se ušuljalo u sjećanje i iskustvo koje želim zaštititi. To je sjećanje zapravo jedno drugo, povlašteno mjesto koje je već dugo tu, no trebalo ga je otkriti i prepoznati ili je možda trebalo dovoljno odživjeti da bi se samo razotkrilo pod koprenom neiskustva moje spoznaje. To putovanje počeo sam u dobi svoje najveće naivnosti i znatiželje. Na putu do tog odredišta nisam prošao teret morskih milja ni kilometara, praktičnost odmorišta ni ljepota krajobraza, promjenu *obzora* zamijenila je nova, svježa perspektiva, otkrivenje. Tu je najprije opipljiv bio samo prostor, a prostor je, kasnije sam to shvatio, bio način da se zamisli vrijeme. Riječ je bila o traganju, o pronalaženju vlastite uloge u mreži ljudi gdje se drugome uvijek daje dio sebe, a da se pritom ništa ne gubi, štoviše taj dio raste i živi pod nekim novim kompasom usmjerenim zajedničkim sjeverom. Moglo bi se to nazvati i *sustvaranje*. Čega? Pa, značenjā, sadržajā i smislenih svjedočanstava kojima se potvrđujemo i bez kojih nismo drugo do zapisi automatizma žića uklesani u mramor vremena.

Za potrebe jasnijega razumijevanja i održavanja asocijativne čistoće nazvao bih to mjesto *padova*. Valja spomenuti da mi nije namjera umanjiti važnost tog našeg *toposa* o kojemu želim govoriti grafijski mu oduzevši gordost imena. Ovo o čemu želim nešto reći i nije ime, za ime je potrebno možda nešto manje skromnosti i težnja pojedinačnome, a ovdje je na stvari zajedničko i kolektivno. Ta je *padova* koncept, organizam, koji, na prvi pogled, ne počiva na temeljima savršenog, skladnog i, možda, uigranog, ali tu se postojano stvaraju neke nevidljive niti što čvrsto drže cjelinu i uvijek iznova iznenađuju svoje žitelje mekoćom suosjećanja i podrške... i tako košnica opstaje.

Unutar nje postoji jedan mikrokozmos radilica od smijeha, pjesme i plesa što plove bardskim jezikom postojano ne osvrćući se pred izazovima postojanja. Isprva nisam htio označavati te pojedince strmoglavivši ih u neko ime da im time ne umanjim važnost jer su mnogo više od puke oznake, ali, ipak, držim da je nužno spomenuti nepobjedivu Olgu, Andreu, Koraljku, Suzanu, Maxa, Niku, Dinku, Aureliju, Marizu, Iris, Laru G., Jakova, Žanu, Eniju, Elu, Emu, Anu P., Lenu, Roka, Dali, Doroteu, Luku B., Mašu B., Issu, Bartola, Barbaru, Ivana, Luku J., Toniju, Klaru, Laru T., Mašu E., Michelle, Anteu, Anu R., Petru, Anu Š., redatelje Paula i Sinišu, ravnateljicu Dobrilu i ostatak košnice koji je ustrajno i s mnogo razumijevanja bio potpora u generacijski dugotrajnom održavanju sustava prenošenja vatre. Dva dramska projekta, *Lovac i laži* i *Kroćenje goropadnice*, ne bi bila moguća bez strastvene predanosti i posvećenosti svih označenih i svih onih koji su podržavali ove projekte od njihovih skromnih početaka do izvedbi na pozornici. U svemu tome nitko se neće sjećati broja prodanih karata, poteškoća u radu, grešaka u izvedbi, oštrih riječi ni škakljivih problema, ali sjetit će se kako je lijepo bilo jednom biti tu, zajedno, na jednome mjestu, u jednome prostoru koji evocira vrijeme i u kojemu se ništa ne gubi. Novo odredište ne treba tražiti, vid postaje sve bistriji, a slatkoća će meda bez roka trajati, trajati...

Zajedništvo je ovdje sjeme i kvasac u izgradnji jedne važne priče koja život znači. Tu su ljudi dio strategije sjećanja, tu je memorija *na okupu*, tu biti dio znači biti cjelina sama i, uopće, BITI. I baš kad sam pomislio da sam se pogubio u nemirima traganja, u ovoj *padovi* bez trga i palače, bez Galileia i Mantegne, pronašao sam sebe. O, kad bi sve *Padove* bile takve!?! Pa Padova za mene nikada neće biti grad, to je uspomena koja živi, mjesto iz kojeg, sada to shvaćam, kao da nikada nisam otišao i koje sam oduvijek poznavao. Kamo dalje? To ne znam, ali otvaram vrata i čujem riječi kako naviru: *The greatest place in all of...*

Posvećeno sudionicima dramskih projekata I. gimnazije Split!

Potaknut nedavno proživljenim

B. Š.